NAGY-KANIZSA, 1878. október 3-án. 79-ik szám. Tizenhetedik évfolyam.

Előfizetési ár:
egész évre . . 8 frt
fél évre . . 4 „
negyed évre . 2 „
Egy szám 10 kr

Hirdetések
6 hasábos petitsorban 7, másodszor 6 s minden további sorért 5 kr.
NYILTTÉRBEN
soronként 10 krért vétetnek fel.
Kincstári illeték minden egyes hirdetésért külön 30 kr fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.“

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bérmentve intézendők:
NAGY-KANIZSA
Wlassicsház.
Bérmentetlen levelek csak ismert munkatársaktól fogadtatnak el.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

N.-Kanizsaváros helyhatóságának nemkülönben a „n.-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, „n.-kanizsai takarékpénztár“, a „zalamegyei általános tanitótestület“, a n.-kanizsai kisded-neveló egyesület“, a „soproni kereskedelmi s iparkamara n.-kanizsai külválasztmánya“ s több megyei és városi egyesület hivatalos értesitője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Felhivás előfizetésre.

Évnegyedes előfizetőinket az uj évnegyed kezdeten felkérjük, hogy előfizetéseiket minél előbb megujitani szivieskedjenek, nehogy a szétküldésben hiány merüljön fel.

A beküldés legczélszerübben 5 kros posta utalványnyal eszközölhető.

A lap ára oktober—deczemberre 2 forint.

Tisztelettel

KIADÓ HIVATAL.

Barangolás Somogyban.

(Vége.)

Ha tekintetbe veszszük, hogy e gyár telepen mintegy hatvan gyermek nőne fel minden oktatás nélkül, ha nem akadt volna egy derék tisztartó, ki a tanitóna k legalább azon egy szobát, melyben lakik és tanit kieszközölt, ha nem szerelte volna fel a kis muzsa termet taneszközökkel, ha nem buzditaná alattas népét az iskoláztatásra, ha nem ügyelne maga, hogy a munkás megszolgált pénzéből félre tegye azt, mi a tanitónak jár belőle — mondom ha nincs e tanügyet pártoló férfiu, ki neve hangoztatását csak tettiben engedi olvasni; ugy nem ér Lukafáig a tanfelügyelet szorgozása, nincs oktatás Lukafán!

Mindezzel nincs elégtéve az ügynek, a törekvés hajótörést szenvedhet ha késni fog a segély. Óhajtandó volna e szerint, ha a tanfelügyelőség közbe jöttével oda lehetne birni a telep tulajdonost, hogy oly helyen -- miről nem megvetendő évi jövedelmet huz, ne sajnáljon a munkás osztály gyermekei oktatásának előmozditására iskolát épitetni, a tanitónak lakást ehhez legalább kert és föld engedménynyel a tanügynek és ez által közvetve a haza oltárára áldozni abból, miből a jó Isten oly bőven megáldotta.

Amint tudom a bérlők fa illetékkel szivesen fognának évenkint segédkezni. Fölösleges fölemliteni, hogy oly telepeken, pusztán stb. — hol mintegy harmincz gyermek mozog és él, a kötelesség szent szava kiállt fel: ennyi gyermeket oktatás nélkül fel nőni engedni nem szabad!

A közellevő falvak távolabb levén annál, hogy oda lehetne őket küldeni, miért az iskola fel állitás itt jogosan követelhető. Azon erős hitben távozunk e helyről, miszerint ott — hol alkalmunk volt egyet mást az ipar terén szemlélhetni, alkalmunk leend még nagybecsü Biedermann mozsgói nagybirtokos család nevét fennen hirdető muzsa templomot fel épülve láthatni, hol időről-időre fogja a nemzet napszámosa aggodalom nélkül az ifju munkás sarjadékot a dicső alapitó neve tiszteletére tanitani!

Távozva innen nem hagyhatom említés nélkül, iskoláról szólván, Almamelléken levő csinos népiskola épületet, mely ha jól értesültem állam segélylyel épült, — a kormány által kiadott terv szerint valóban a község fő diszét képezi. Tova haladásunkban mig a mozsgói rendezett urodalom gyönyörködtet, addig fájó emléket kelt bennünk Szigetvár közelében levő ugynevezett: „török halom“ látása különösen ma, midőn arra lehet gondolnunk, hogy legközelben tán Bosniában utaztunkban magyar halmot fognak mutatni a vándornak mondván: itt magyar és bosnyák fekszik e gödrökben, elestök jelvénye e halom!

Méla gondolatim közepette bent vagyunk a mocsár feddte helyen, ott vagyunk, hol mocsár volt a véd bástya, ott hol ma város terül el Sziget-vára előtt, Szigetvárott. Az idő nem kedvez, szakad az eső! Ha itt vagyok gondolám, mit törődjem a cseppekben alá hulló vizzel ott, hol Zrinyi Miklós, a hős, nem törődött 1566-ban sept. 8-án a golyó záporral, bátran rohant ki Szulejman hadának — ily helyen nem juthatott eszembe a kémélet, be törtettem a várba!

Jobban mondva be mentem csak és nem törtettem, sem törtem, mert hiszen nem levén török előttem, de most már más előtt sincs zárva, nem csörög bent a vitézek kardja, nem áll készen a halál hangot dörgő taraczkja Zrinyinek — békésen üzetik itt az ipar. — Szinte előttem lebegett, a vár bensejében járkálásomkor, a magasba nyuló fő erősség lángja, Szulejman halotti szövétnéke, előttem Zrinyinek az udvaron égő vagyonát emésztő tüze — meg meg állva a vas lemezzel bevont kapunál, melyet maga nyittatott ki a hős, hogy halni menjen dicső halált Jurancsics Miklós zászlótartóval és vitéz fenmaradt hadával! Még inkább élénkité képzeletem, midőn a város templom boltozatán levő freskót nézve Zrinyit törököktől körül véve magasztos alakjában láthatám.

Ma már midőn el mult 1878. sept. 7-ike, ott áll a kegyelet pompás emléke — Szigetvárott az Ilona-tér átellenében Zrinyit tüntető szobor -- az oroszlány, melynek sajnálom én csak helyét láthatám — ott áll, bátorságra figyelmezteti, királya iránt hősi elszántságra buzditja a magyart, de egyszersmind tiszteletet hirdet mindazokra, kik eme hazafias eszme megvalósításához bár miként hozzá járulni készek voltak!

Barongolás czimet adtam uti leirásomnak meg is akarok ennek felelni, amennyiben barangolásnál nem követeltetik az ut rendszeres egymásutánja, e szerint én is el hagyva hogyan és miként indultam Szigetvárról, csak azt emlitem meg, hogy ismét kegyesrendűek birtokán Taszáron érzem magam, hol rokoni utasitás folytán szerencsém van Talabér György Zalamegye szülötte — Taszár község majd fél százados plébánosa az egyházi irodalom terén franczia magyar forditásairól ismeretes veterán lelkészszel — a szives házigazdával megismerkedni.

Itt értesültem, hogy a templomban levő oltárrész még Zrinyi M. szigetvári vár kápolnájából került e helyre; nem hagyhatom említés nélkül ugyan itt látott csillárt, fából, melynek négyezerből álló golyóját N. Csik Alajos segéd lelkész készitette, ki különben ügyes kézi ipar készitményeiről, mint ezer mű mester az egész vidéken kedvelt hirben áll. — Megtekintve Taszáron lehetőleg amit lehetett; bucsut véve a köztiszteletben levő plébánostól saját kellemetlenségünkre nem fogadván el az őszinte magyar érzelemből származott marasztalást, — ennek következtében aug. 25-én a felhőszakadáshoz hasonló eső által lepettük meg; ez villámlás és dörgéssel fenyegetőzött fejünk felett épen a somodori erdőben, hol ki kellett állani akarva nem akarva a reánk özönképen áramló zuhanyt! Velünk volt jó nénike, csak ro-

TÁRCZA.

Sokáig várjak...

Sokáig várjak még a boldogságra,
Melyért sovárgok évek óta már?
Arczom rózsája lassanként elhervad
Mint fosztott domb, ha az idő lejár.
Reményemet, mely duszad hajóként
Haladt az élet tengerén tova
Miut tar mezőt pusztára lekopasztja
A gyors idők örömtelen sora.

Nem érdemlem meg tán a boldogságot
Amiért ugy késik évről év után?
Avagy tán nem jött még az ideje el
S megtört kedélyre ősz hajakra vár?
Oh hiszen lelkem régtől rég megőszült
S a szenvedésből volt részem elég,
Örömtelen futott el ifjuságom
S mit szenvedék, még most sem volt elég!

Jól van, még várok.... várok türelemmel
Meglátandom, hogy lesz-e vége majd,
Lesz-e szivemnek egykor boldogsága
Melyért epedve, régtől-rég sóhajt
Addig csak várok, várok türelemmel
S dalolok mig a hur ei nem szakad,
Dalolok busan.... hogyha czélhoz értem
Dalolni fogok majd vigabbakat...

V. SÁRFFY IGNÁCZ.

A játék és hajlam.

Irta: Ságh József.

Nem szándékom holmi nevelészeti szabályok megirása vagy azoknak magyarázása által tudományos irányu értekezést tartani, valamint azt sem, hogy soraim egészen mellőzve a tudományt s nevelészeti szabályokat, csak fühöz-fához kapkodott dolgokat tárgyaljanak: hanem röviden dióhéjba szoritva óhajtom adni mind azt, mit a gyermek játékából tanulhatunk a hajlamra vonatkozólag, mely kétségkivül gyermek éveink kibontakozása után fontos szerepet játszik a pálya választás végleges elhatározásakor.

A játék az, mely nem ritkán tendentionális irányt kölcsönöz nemcsak azon időtartamra, melyben azt a gyermek végzi, hanem a jövő titkát is legtöbbször oly határozott szinvonalakkal feltüntetve hordozza magán, miszerint ennek meg, vagy meg nem értéséből egy jövő élet függ, különben a felnőtteknél is, a mig csak szivében meg van valami a gyermekből, addig, ha még olyan komoly kötelességek nehezülnek is reá, mégis örömét találja a játékban, a női szív pedig késő vénségig megtart valamit ebből a tündérszép világból, éppen ebben állván a női szív bűbája, gyermetegség, a mely tettein és gondolatain elömlik s ez különbözteti meg és teszi őt a férfi örömévé és a család napvilágává! Hogy tud a nő egy-egy kézi munkába elmélyedni! a férfi előtt, a kire nézve csak az munka a mi erőt igényel, ez szinte megfoghatatlannak tetszik, holott ez igen természetes valami.

A szép, a mi az öltésekből kifejlődik, gyönyörködteti, félig munka félig játék, az ilyen foglalkozás, tudja magát ugy elfelejteni mellette.

Vagy ha az öltözködést tekintjük, nem mindig piperészkedés az, a miért a nő annyi érdekkel áll a tükör előtt, mert derék jó nő is szivesen teszi, ha teheti; hanem teszi azért, mert szivének, szemének jól esik a szép. Félig izlés, félig játék. Csakhogy efféle játék néha sokba kerül és a legritkább esetben van belőle valami haszon — ha csak nem a divatárusnak. Azon felül könnyen tulságra is fajulhat, s akkor azután ha játék, semmi esetre nem vigjáték.

Hogy tud a jó nő — fiatal, öreg egyformán — órákig elmulatgatni a kis gyermekkel! Karján ringatja, sétálgat vele fel-alá a szobában, dalolgat neki, elbeszélget vele, és milyen öröm az, mikor a kis bimbó reá mereszti azokat a nagy okos szemeket! Persze hogy érti! Minden szavát megértette és hát még ha elmosolyogja magát a kis élet az csak azután az öröm!

S ha gondolkozunk a fontebbieken, nem-e önkénytelenül akadunk reá, hogy az ugyszólván vérében van a nőnek s már ösztöne akkor ébredt fel benne a gyermekkel való bánás módja iránt, mikor ő maga is mint gyermek szeretett bábukkal játszani, azokkal a legszelidebben bánni, nekik szebbnél-szebb ruhácskákat varrni stb. stb. Akkor a bábuzás merő gyermekjáték volt, de évek multával az akkori játék a családi boldogságra mint igen-igen hasznos foglalkozás háramlott át a legtöbb esetben.

Mily gyönyörü, tavasz idején nézni, mint fejlődik a virág, mint képződik rügyből a levél, levélkék közt a bimbó! Milyen semmit mutató s milyen kicsinyke még akkor! de ha figyelemmel kisérjük életét, csakhamar észre veszszük mint nő napról-napra s mint telik, kipattan s a gyönyörü kehely kitárja szépségét.

A gyermek fejlődését figyelemmel kisérni ezerszerte nagyobb gyönyörüség, különösen mikor a kis lélek ébredez. Eleintén csak nés s nem lát, csak bámul s nincs fogalma semmiről; az első mit észrevesz, illetőleg meg ismer: a kebel, mely táplálja, hanem az csak ösztön, az éhség vonza hozzá, azután, hogy tapad angyaltiszta szeme a tápláló arczára, mint ismeri meg messziről; azután félórákig el-elnézegeti egy-egy ujjacskáját, tele csodálkozással, hogy ez micsoda; azután, hogy kezd rájönni, hogy ezzel az iczi piczi kis ujjacskákkal fogni is lehet; eleintén csak véletlenül akadnak valamibe s csukódnak be, de később már szándékosan szoritja azokat együvé, akkor a gyermek már tud fogni, de nem tud még irányt adni kezecskéjének, miért nem szokott sikerülni szándéka s ez őt igen-igen bosszintja s igy fejlődik nála a harag és méreg, hacsak ez időben ügyes környezete megóvni nem képes.

Emellett a hangokra kezd figyelni. Eleintén a legkisebb neszre összesen, majd megkülönbözteti a szelid hangokat, továbbá az anya és apa szavát, később egy-egy dal hallatára kezecskéivel felcsattog vagy édesdeden elszenderül mellette; majd — de ki tudná leirni azt a számtalan sok részletét az emberi lélek ébredezésének, hát még mikor az utánzásig fejlődik; mint próbál egy-egy hangot eltalálni, és azután elgagyogja százszor ezerszer és lesz belőle az első szó: „apa“ — „anya“, — mit ugyan ki nem veszünk gagyogásából, de azért elhitetjük magunkkal, hogy az volt a mit mondott; — vagy mikor ujjongva az édes anya karjain az elmenő apa után „tää-tää“ stb. érthetetlen szavakat hallatja; mily öröm fogja el a szülőket ilyenkor s mit éreznek, leirni oly egyéniség kiséreljé, ki azon érzelem leirására szavakat talál, én azonban megvallom, erre képes nem vagyok. Vagy ki merészelné ecsetelni azon anyának érzelmeit, ki midőn gyermekének dalol s ez hallgatja, s végre ő is próbál anyjával együttesen dalolni?

konát, kis feleségemet tatarozván, s akkor vallá be mennyire ázott volt át, midőn már türés segithetett egyedül a bajon!

Ekként jutván végig gróf Pergen birtokán Somodoron, mely ezelőtt gróf Batthányi Kázimér tulajdona volt, azonban 1848-ban ettől megfosztatván, csak a hatvanas években adatott vissza, kiállván a zuhanyt ismét fő szállásunkra Mernyére érkezénk.

A kipihenés után nem időzhetünk tovább, sietve haladunk aug 30-ikán Szt.-Miklós, Baba, Vadé, Jazvina, Babod, Tard pusztákon és mellettük Tur, Látrányfa falvakon, mig valahára a sok tengelyen történt utazásra egy darabig vaspályán vitethetjük magunk.

Nem tart sóká a kényelem egy „füty" és mi Szt.-Györgynél leszállva kocsin jövünk Keszthelyre. — Barangolásunkat befejezvén, sept. 2-án Sümeghen Veni sanctevel kezdjük az 1878—79-iki tanévet.

BÁNFI ALAJOS.

Jegyzőkönyv,

a nagy-kanizsai általános ipartársulat választmányának 1878. évi szeptember hó 22-én tartott rendkivüli üléséről.

Jelenvoltak:

Szakonyi József vendég; elnök: Hencz Antal; alelnök: Kápli Antal; a választmányi tagok közül: Földy Ferencz, Vass Károly, Dávid János, Kocsis Ferencz, Benczik József, Páll Sándor, Hartmann Ignácz, Topolits József, Nagy Károly, Fehér György, Rothmann György, Dancs Kálmán, Weissberger Zsigmond, Sallér Lajos, Koronya Gergely, Lirheim Lajos és Szommer Károly.

1. A zászlóavatás napjának megállapitására vonatkozólag a választmány kimondja miszerint:

1878-ik évi oktober hó 13-án a felhozott — és a választmány alelnöke által javasolt sorrendben tartassék meg.

2. A székesfehérvári országos iparkiállitásnál a szegényebb sorsu iparosok felsegélyezését érdeklő pontra hivja fel a választmány figyelmét elnök. E pont felett a választmány behatólag vitatkozott és határozatilag kimondja azt, miszerint:

oly szegénysorsu iparosok, kik a fent megemlitett kiállitásra munkálataikat a választmány, illetőleg, ipartársulat által eszközlendő anyagi segélylyel óhajtják felmutattatni: csak akkor eszközölhetik; ha felmutatott munkálataik, a választmány által kinevezett bizottság által jóváhagyatik.

3. Elnök felhivja a választmányt, miszerint legyenek szivesek önként vállalkozni a kiállitásra, vagy a netán biztosan ajánlkozókat sorrendben megnevezni.

A szép számmal jelenvolt jelenkezők névsorát elnök elkészitvén; mely annak idején lapilag közöltetni fog, elnök pedig élénken serkentvén őket az általuk elfogadott munkásságra; ezzel kapcsolatban határozatilag kimondja a választmány, miszerint a társulat tagjai kiállitásra az ipartársulat helyiségében minden vasárnap d. u. 3—5 óráig: Földy Ferencz, Dancs Kálmán és Szommer Károly, e czélra kiküldött bizottsági tagoknál jelentkezhetnek.

4. Hobinka Vilmos, hentes a társulat tagjai sorába lépni óhajt.

Éljenzéssel vétetett fel.

5. A temetkezési pénzek miképeni beszedése hozatott javaslatba.

Minthogy a társulat alapszabályai ezen ügyre vonatkozólag nem tesznek kötelezettséget: ennél fogva felkéretik Hencz Antal elnök ur, hogy erre vonatkozó önként elvalalt dolgozatát legyen szives a választmánynak adandó alkalommal bemutatni.

6. A kisdednevelő egyesület átiratát olvassa jegyző, melyben kegyes közreműködésüket a zászlóavatasnál testületileg eszközölni határozatilag kimondották.

E meglepő átiratért a választmány hálás köszönetét nyilvánitja a nevezett egyesületnek.

7. A koszoruhölgyek felkérésére egy háromtagu bizottság:

Sallér Lajos, Csemits Károly és Kollarits János urak küldettek ki.

8. A bosniai occupatió által kárt szenvedett harczosaiuk családjai felsegélyezése, a városi tanács által rendezett 30 as segélyező bizottság tagjai sorába a társulat, kebeléből:

Kollarits János, Nagy Károly és Harthmann Ignácz urakat küldötte ki, miről a nevezett városi tanács már eleve értesittetett.

Kmf

KÁPLI ANTAL,
társ. alelnök.

Jegyzete: JUHÁSZ PÉTER,
társulati jegyző.

Eredeti levelek a harcztérről.

Dervent (Bosnia) sept. 24. 1878.

T. Sz. ur!

A 48-ik res. ezredből még mindig Derventben van a 4-ik batalion, az 5-ik pedig Kotoszkoban; feladatunk szemmel tartani a két helységet és környékét, nehogy valami lázadó csapat az élelem szállitó kocsikat megtámadja: tegnap is Derventől 2 kilometernyire fekvő Garsán falu kimotozására s esetleges lefegyverzésére volt ki a 15-ik és 16-ik század; néhány rozsdás kard s törött pisztoly lett az eredménye az egész napi fáradság s kutatásnak, a mi számtalan baka élczre szolgáltatott alkalmat. Kato

---

Parányi kis csillámkák eleintén, alig vehetni észre őket, és mi lesz belőlük idővel?

Egy-egy olyan lény, mely a világot tölti be hatalmával, és minél tovább nézzük, annál inkább nyomódik belé a mi tekintetünk az ő szivébe; és az ő lelke a mi szivünkbe; a menynyi tudást az mitőlünk elsajátit, ugyanannyi gyermetegséget ad ő nekünk cserébe; első pillanatra megismerhetni kisokat van kis gyermekek körül. Hangja dallamosabb, arcza mosolygóbb, mozdulatai könnyedebbek, kedélye szelidebb, egy szóval a mellett, hogy olyan nagyon kedves játék, még nagyon jutalmazó is; gyermeteg lélekkel fizeti vissza az időt és fáradságot, melyet reá forditunk.

És még egy nem csekélyebb jutalom van e gyönyörü játékban.

Majd minden gyermek lélekben van valami kiválóbb hajlam, az egyikben jó, másikban rosz; és ha pl. ez utóbbi ideje korán felfedeztetik, még csirájában elfojtathatik, a jó pedig szintén azonnal kellő ápolásban nyerhet s akkor uralkodó hajlammá emelkedik és kiváló emberré teszi tulajdonát. Már jeles Fáy Andrásunk is következőket irta: „Tapasztalás bizonyitja, miként némely gyermeknél a természet félreismeréhetlenül tünteti fel azon hajlamot, kedvteltést, és tehetséget, mely azt az élet valamelyik pályája, valamelyik tudomány, művészet vagy mesterség, felé vonza, kellő kifejtés és képzés mellett rendesen csak kitünő, jeleseket várhatni az ilyesekből a magok osztályaiban.

Ily nyilatkozó hajlamot elfojtani vagy azzal nem gondolva más, gyakran más, gyakran majdnem ellenkező pályákra erőltetni a gyermeket s irányozni neveltetését, némi szarnokság, sőt a polgári társaság némi meglopása. Az erőltetett palyájn gyermekből ritkán nem válik kontár, a hajló vagyok binni, miként az e részben fonák eljárás okozá, hogy a világban aligha több lángész, jeles és nagyférfiu nem megyen veszendőbe, mint a mennyit az felmutathat."

A megfigyelés ideje pedig mulhatlanul a zsenge kisdedkor; mert akkor az elme semmi reátukmált, reá erőszakolt modor által nincsen még helyezve, hanem egészen tisztán mutatkozik még minden kisebb indulat; és azért is, mert csak akkor fejlődhet ki a jó és szép igazi nagysággá, ha az első csirájában felismertetik, ápoltatik és megóvatik. Ez állitásomát br. Eötvös József következő aranyosaival támogatjik. „Az épen legbuzgóbb része végzetünknek, hogy életünk azon szakaszában, mely egész jövendőnkre kihat, majdnem közönségesen a véletlennek, vagy mi még rosszabb, érzéketlen behatásoknak engedtünk által, s hogy mielőbb magunkat valamire elhatároznók, egész jövönk nevelésünk által többnyire elhatároztatott. — Mert ne bizzék senki a gyermek könnyelműségében, s hogy mert felejteni tud fájdalmai s örömei nyom nélkül menendenek át lelkén stb. stb."

De ne menjünk tovább a természetnél s s vizsgáljuk csak a kis virágot életével együtt, nem-e azon megállapodásra jutunk rövid idő alatt, hogy annak sokszor egy pillanat, egy mérges ragya, egy hideg dér elég, hogy élete örökre megnyomoritassék vagy éppen tönkre tétessék, mennyivel inkább áll tehát ez a szellemi életre is. Egy rosz példa vagy czéliránytalan bánás elég, hogy a legnemesebb hajlam is örökre megnyomoritassék és Liszt Ferencz, Petőfi Sándor, Jókai Mór stb. bizonyára nem lettek volna a haza dicsőségei és a világtisztelet tárgyai, ha kiváló hajlamuk már zsenge kisdedkorukban kellő tápban nem részesül, és számtalan ember, a kik hajlamuk és tehetségükkel ellenkező pályára sodortatva, a középszerűség gond és bánat terhes életet vonszolják végig; hasznos és boldog emberek volnának, ha tehetségük kellő korán felismertetik és ápoltatik.

És ha ez a jó nemes hajlamokról áll, mennyivel inkább a roszakról. Mert a rosszat a felnőtt emberekben látunk, azoknak csirái mind már a kisded gyermekben is benne voltak. Az idő és élet csak kifejti a meglevő hajlamokat, de ujakat nem teremt, vagy igen-igen ritkán és a mint a jó hajlamot a lehető tökélyre lehet kifejteni, ugy viszont a roszat és ártalmast, ha nem is végkép kiirtani, de fejlődésében megakasztani, ugyszólván méreg fogát kitörni; egyébb hajlamok gondos ápolása által ellensulyozni és ártalmatlan irányba terelni okvetlenül lehet, de szintén csak akkor, ha kellő idejében felismertetik; később ha csak néhány évet engedünk, már lehetetlen; éppen, mert kiváló hajlam, hamarább is fejlődik, rövid idő alatt tuluralgóvá válik a lélekben és akármit csinál is a szülei ház és iskola mind hiába, a lélek mondhatni elvan veszve. Erre nem egy példát állit elénk az élet, mert azt tapasztaljuk, hogy egyesek pályájukkal épességgel megelégedve nincsenek, sőt a legboldogtalanabbaknak érezik magukat; nem ritkán pedig az ilyenek vándorolnak az egyik pályáról a másikra azon jó remény fejében, hogy e változtatás által mégis csak megtalálják azon állást, melyben boldogan s nyugodtan nem csak leélhetik a reájuk mert időt, hanem az ügynek is jó szolgálatot tehetnek; pedig ezt ritkán hozza magával a sok változtatás, mert a benne mutatkozó hajlamot mint gyermek magáról alig észlelhette s később csak tapogatózva s talán az ész sugallata szerint vél egyikben több boldogságot föllelni mint a másikban.

Azért a gyermek lelkét s az abban mutatkozó hajlamot már a legszengébb korban kell megfigyelni. S ezen szép és legszentebb emberi kötelesség első sorban a szülőket illeti, kik ha észlelésük közepette néha megfejthetlen talányokra bukkannának, forduljanak szakavatott egyénekhez s azok tanácsával oldják meg azt, a mire mint emberek és hazafiak hivatvák.

---

náink közül soknak kedvét szegi e haszontalan fáradság, szeretnék már egy kissé megüresiteni patrontáskájukat, mert bizz ez nagyon alkalmatlan teher s kilődözni fegyverükből a rozsdát, melyet vastagon kent rá kivül belül a gyakori esőzés; hanem erre ugy látszik nem igen lesz alkalom e vidéken, békés hangulat uralkodik a lakósság között, kivált a keresztény bosnyák (bakásan: diga) meg is ajándékoz bennünket szilvával, turóval, kecsketéjjel, kukoricza kenyérrel, erdei mézzel s mindenek felett jó dohánynyal; a mahomedán török lakósság közül nagyobbára csak az öregek vannak itthon, fiaik a lázadó seregben harczolnak, komoly magatartásuak, csibukkal szájukban néma phlegmával néznek reánk, de ki tudná leirni mily erzelmek csatáznak kedély világuk ban. Egy kávé áruló törökhöz léptem egyszer s össze szedve minden szláv tudományomat, bosnyákul tudattam vele, hogy magyar vagyok s nem tudom még mit mondtam neki, ő felugrott, megölelt s beszélt sokat, a miből én keveset értettem, de mindent megmagyarázott az a 2 könycsepp, mely szemében égett; oda kinálta az nekem mindenét; — csibukját, kávéját igénybe vettem s mikor meg akartam szivességét fizetni ugy megharagudott, hogy alig tudtam megengeszteini, de mégis ugy váltunk el mint testvérek. Erdekes e népnek imaházába betekinteni, hol a vak burgó hit szabadfolyást enged kiönteni a fájó lélek minden keserüségét, soha sem láttam oly őszinte tiszta, szivből fakadó imádkozást mint itt; mezitelen lábbal megy be a templomba mindenki, kivül a tornáczon hagyják papucsaikat sorjába, az én bakancsom is ott disztelenkedett köztük, belül keleti szőnyegek fedik a padozatot hol az igaz hivők 3—4 sorban ülnek gugolva, szemben velük egy fülkében ül az imám (fő pap) kezében könyv, a többieknél olvasó, imáznak egyenkint s közösen gyakran hallottam e szót ismételni „amira".

Azt a kis szabad időt, mi a szolgálattétel és fárasztó őrjárat után fenmarad igy csak eltölti az ember: a legmulatságosabb, mikor este össze jövünk ismerősök s tabori tüz mellett pipaszóval beszélünk a napi élményekről s nyomoruság sajtolta oly czifra, sallangos, zamatos, paprikás, bagós és pálinkás baka viczczek születnek ilyenkor, hogy megfájdul a hasunk bele mintha jóllaktunk volna, s csak másnap reggel tudjuk meg, hogy vacsora nélkül aludtunk el; a legjobbizü viczczekkel Horváth Feri traktálja az önkéntesi altheilungot, mokány gyerek, valódi 3 probás magyar baka, kinek lábára már a 7-ik sebet nyomta a viszontagság, de azért nem retirál (marádit nem jelent); ott küzdenek mellette még: Nagy, Kereszturi, Sós, Pongrácz, Kálmán, Horváth Sándor, Horváth Páli, Obál, Kiss, Mester Jóska Csukkelter, Király Béla, Kele Gyuri, Hardi, Hirschler Ödön, Tassi, 2 Kozáry, Csiszár, Györffy Pong., Sólyomi, Oszterhuber, Schmid, Hanny Elek, Dervarics, Erdős, Plánder, Grunner, Babos, Szeredi, Vittman, Domaniczky, Neuszidler Tóni, a többiek haza retirálták.

K.

Zavalje, szept. 21. 1878.

Ezredünk 13-án érkezett meg Petrovo szelo ba s itt 14 én pihent még csak nem is sejtve, mit hoz a következő nap. 15 én reggel 7 órakor azonban készen áll az egész első és 2-ik zászlóalj az ugyanott volt vadász csapatokkal és indul az első bosnyák falu Izacsics felé; körül-belül 9 órakor oda értünk közelébe. Ott már ágyukat is láttunk felállitva s $^1/_2$ 10 órakor sütötték el az elsőt, mely az ütközet kezdetét jelentő. Rövid 5 percz mulva a gyalogság egészen a házakhoz nyomult, hol a felkelők erős tüzzel fogadtak bennünket ugyan, de télórai ütközet után mégis kezünkre került a falu, mely aztán felégettetett egészen. Ezután egész nap nyomultunk előre folytonos tüzelés és délutáni esőzés mellett. A felkelők dombról-dombra vonultak vissza s csak a sötét éj beálltával hallgattak el a fegyverek.

Másnap 16 án ismet előre mentünk, de már csak itt ott volt halható néhány lövés, végre délutáni egy órakor közel Bihácshoz egy magas domb tetőn, honnan Bihácsot s illetve a felkelőket figyelemmel kisérhettük, tábort ütöttünk. 17-én a 76-ik tartalék ezred, a Jelasichok, a 23-ik ezred és a vadász csapatok is megérkeztek s végül a tüzérek 12 ágyuval. Az nap éjjel azután három oldalról felállitatott a hadsereg $^1/_2$ órai távolban Bihács körül. 18 án reggeli 7 órakor tüzéreink megkezdték a tüzelést, részint a felkelők sátraiba, mig a 48-ik ezred első zászlóalja közel ért azokhoz s egy rohammal kikergette őket, részint a városba s később csak is a vár-erődre czéloztak. 9 órakor az összes gyalogság tüzelt már, kivévén azon századokat, melyek ágyuk fedezetre voltak rendelve; — ropogott a fegyver, bömbölt az ágyu s a nagy füst befelhőzé az eget. Délután észak-nyugotról balszárnyunkat is megtámadták a felkelők, ezek ugyan leverettek, de Bihácsnál egész sötétig tartott az ütközet s a város nem lett bevéve, daczára a nagy veszteségnek, mit szenvedett fegyvereink s ágyuinktól. Másnap, azaz: 19-én szünet rendeltetett nálunk és az ellenség is hallgatott. Szép derült nap volt s igy könnyen vettük észre, hogy Bihácsba a vár-erőd falán délután egy órakor fehér zászló tüzetett ki. Táborunkba s illetve táboruokunknál török tisztek jelentkeztek. Megadták magukat. 4 órakor már fekete-sárga zászlónk lobogott Bihácsban. Ezredünk elől s utána az egész hadsereg bevonult a városba két ezredbanda zenészava mellett sok szivjó, és nagy éljenzések között. Megjegyzem, hogy ezredünk óvatosságból egész a város kapujaig rajvonalban ment előre.

Alig, hogy bejöttünk a városba, azonnal beszedetett minden fegyver, lőszer. Katonáink állnak őrt azóta. A 23-ik ezred ott maradt, állomásoz s biztositja a várost. Mi is az éjjelt ott töltöttük, másnap délután vissza vonultunk a fent érintett faluba táborozni. Itt halljuk azon hirt, hogy béke volna kikiáltva egész Boszniában. Reméljük tehát, hogy nem sokára haza felé indulunk.

Bihácsnál ezredünk összes vesztesége sebesültekben és halottakban 203. 32 halott, 170 sebesült. De a 8-ki ütközetben vagy 700 an sebesültek meg és haltak Jelasichoknál. Akkor még a mi ezredünk utban volt. Azt mondják, hogy a nagy köd miatt nem ismerték fel egymást s egymásra tüzeltek volna, de azt is állitják, hogy gyávaságból sebesitették meg magukat s ez utóbbi leiz a való, mert mindeniknek a jobb keze van meg lőve. Az ezredünk bátran nyomult előre 18-án s most is, mint mindig vitézül viselte magát. Még a jágereknek is feltünt s nem titkolták el elismerésüket kifejezni.

K.

Helyi hirek

— ***Kovács Zsigmond*** veszprémi megyés püspök ur ő excellentiája ujabb magasztos jelét adta nemes érzelmének, ugyanis a jelen háboruban megsebesült harczosaink számára a honvédelmi ministerium utján 500 frtot, a Zala-, Veszprém- és Somogymegyebeli mozgósitottak családjainak segélyezésére 2—2 száz frtot, a veszprémvárosi mozgósitottak családjainak 100, az egri és miskolczi árvizkárosultaknak szinte 100—100 frtot, összesen 1400 frtot kegyeskedett adományozni. A lelkes főpap fogadja elismeréssel párosult hazafias köszönetünket!

— ***Adományok*** küldettek be hozzánk ujabban a következőktől a harcztéri sebesültek számára: Gétye községtől tépés, özv. Tomka Anna urnőtől tépés és sebkötők, Kammer Mari urnőtől tépés és sebkötők, Kapitány Anna tépés és sebkötőket, Hajgató Sándorné urnő 3 üveg befőttet, Königmajer Kálmánné urnő 2 üveg befőttet, Dr. Horváth Antalné urnő 12

pár kötött harisnyát, Berecz-Pálfy Ilka urnő 2 üveg befőttet, Tersánczky Józsefné urnő 4 üveg befőttet, Clement Lipót ur Palinból 10 üveg bort, Weiszberger Zsigmond ur 100 darab szivart, N. N. urnő 90 pár sütéményt, K. Lujza urnő Sümeghről tépést, Rácz Antalné urnő tépés és sebkötőket, Unger Lőrinczné urnő 12 pár kötött harisnyát, 3 inget és sebkötőket. Fogadják mindannyian a szenvedők nevében hazafias köszönetünket!

— ***Vasárnap*** este roppant számu közönség jelent meg a helybeli indóházban a hét órakor érkezett sebesültek a beteg katonák fogadására, mely alkalómra a városi bizottság, melyről külön szólunk, becsináltat készittetett, nemkülönben Hencz Antalné urnő egész birkát öletett le s izléstelyesen készitett el s azt 3 nagy edényben kiszállitva a lelkes jó nő maga osztotta ki, a kisdednevelő egyesület gyüjteményét, szépmennyiségü bor, befőtt s szivarokat az egyesület elnöksége: Martinkovics Károlyné, Blau Pálné, Laky Kristófné, Plihál Ferenczné és Schreyer Lajosné, Szukics Nándorné választmányi nők sajátkezüleg osztották ki. A sebesültek egyike érzelmes hangon jelenté ki: mily öröm, hogy Magyarországba értünk, ismét emberi számot teszünk s lelkes magyar nők által fogadtatunk, eddig ugy sem tettünk emberszámot. A nemes érzelmü, lelkes urnők fogadják a szenvedők nevében elismeréssel párosult hálás köszönetünket!

— ***Grünfeld Alfred*** hirneves müvész, ki mult vasárnap este a dalárda által rendezett jótékonyczélu hangversenyen nagy hatást aratott, többek inditványára következő szombaton tartandó hangverseny adásra kéretett fel, mit a jeles müvész nem is tagadott meg és igy egy élvezetes est kinálkozik ismét a müértő közönség számára. Bővebben a kibocsátandó programm és falragaszok nyujtanak értesitést.

— ***Hármas*** bizottság alakult a sebesült katonák és a mozgositás által inségre jutott családok segélyezésére; mult vasárnap délután a városházánál összegyült egyleti tagok három részben alakultak meg; egyike az indóházhoz érkező sebesült és beteg katonák jobb élelmezéséről gondoskodik, másik, 10 sebesültet ápol Kanizsán, a harmadik pedig az inségre jutott családok segélyezését tüzte feladatául. A nemes lelkü intézkedés mindenesetre általános elismeréssel fogadtatik, s a közönség részéről kitelhető áldozatkészséggel pártfogoltatik. ha az adóvégrehajtás keserüsége a közlelkesültséget nem lohasztja le.

— ***Tisztujitás.*** A nagy-kanizsai „Társas-Kör“ mult hó 28 án tartott közgyülésében következőleg választotta meg tisztviselőit: Igazgató választmány névsora 1878/9 évre. Elnök: Dr. Laky Kristóf. Alelnök: Farkas László. Titkár: Dr. Bentzik Ferencz. Pénztárnok: Fischl Pál. Könyvtárnok: Schmidt Károly. Háznagy: Baboss László. Ügyész: Freyler Adolf. Választmányi tagok: Belus József, Hencz Antal, Dr. Tuboly Gyula, Zlamál Gusztáv, Dr. Schreyer Lajos, Hoffman Mór, Szalay Lajos, Hauser János. Póttagok: Garai Benő, Simon Gábor.

— ***A nagy-kanizsai*** tiszti önsegélyző szövetkezet igazgatósága ezennel tudomására hozza a szövetkezet t. tagjainak, hogy f. évi october hó 6-tól kezdve a hivatalos órák nem mint eddig este 6-tól 7-ig, hanem délután $1\frac{1}{2}$ óráról $2\frac{1}{2}$ óráig fognak megtartatni. N. Kanizsán 1878. szeptember hó 30-án Oprisiu Péter elnök.

— ***Következő*** sorokat vettünk: Nagy-Kanizsán, 1878. 26/9. Tekintetes szerkesztő ur! Nagybecsü küldeményét, a $2\frac{1}{2}$ kilo sulyu finom tépést vettem és a helybeli cs. kir. csapatkórháznak átszolgáltattam. A buzgalomért, melylyel ama gyüjtést eszközölni szives volt és a gyüjtött anyagnak okszerü elhelyezéséért fogadja a szenvedők nevében köszönetemet! Bár ama tépést készitő kegyes érzelmü hölgyeknek eredeti czélja az volt, hogy a gyilkos fegyverek által megsebesült katonák gyógykezelése körül szolgáljon gyógyanyagul készitményök, még sem tévesztett czélt a helybeli csapatkórházban sem, hol ez ideig még nincsenek a dulócsatákban megsebesültek; mert azon tépés mennyiség, melyet az állami tépett készletből kellett volna igénybe vennünk, a helyett, hogy itten alkalmáztatnék, fennmaradt a üzdő csapatok használatára! — Ismételt köszönetem mellett szolgáljon jelen iratom nyilvános nyugtázásaul a becses küldeménynek. Teljes tisztelettel maradván a tek. szerk. urnak lekötelezettje: Tomcsányi Imre, m. k. honv. ezredorvos.

— ***Boros Imre*** jeles tehetségü keszthelyi fényképész Keszthelyről pár hétre Zala-Egerszegre költözött. Ajánljuk a z.-egerszegiek méltó figyelme a pártfogásába Boros urat s reméljük, hogy valamint Keszthelyen és Hévvizen, — hol szintén állandó fényirdával bir — a közönséget teljesen kielégitve ennek elismerését vivta ki magának, ép oly elismerést fog szakképzettsége által Zala-Egerszegen is kiérdemelni.

— ***Nyilvános köszönet.*** Elismeréssel közöljük a következő sorokat. A jótékonyság és bőkezüségéről országszerte ismert gróf Festetics Tasziló cs. kir. altábornagy ur ő nagyméltósága a harcztéri sebesültek javára a cs. kir. katonai segélyegylethez 1000 frtot a keszthelyi gyüjtő-bizottsag ivén a felhőszakadás következtében véginségre jutott vizkárosultak részére 300 frtot és pedig 200 at a miskolczisk, 100 frtot pedig az egriek részére volt kegyes adományozni. A mozgositottak családjaira vonatkozólag gróf ur ő nagyméltósága az uradalmából mozgositott 17 segődményes családja mindaddig, mig a családfők visszajőnek a teljes fizetést élvezik. Amidőn az itt közlött kegyes adományért gróf ur ő nagyméltóságának a nyilvánosság terén leghálásb köszönetünket nyilvánitjuk. Elmulaszthatlan kötelességünknek tartjuk egyszersmint Csesznák László, kir. tanácsos, jószágkormányzó urnak ama szives pártfogásért, és gróf ur ő nagyméltóságául történt nagyrabecsült közbenjárásáért, melyben a gyüjtőbizottság tagjait részesitni kegyes volt, legbensőbb köszönetünket kijelenteni.

P—l.

— ***Meghivás.*** Az alsó lendvai járásból a bosznia- és herczegovinai harcztérre mozgósitottak családai felsegélyezésére az alsó-lendvai fiatalság a kaszinó nagytermében 1878. évi október hó 12-én zártkörü tánczvigalmat rendez. A rendezőség. Kezdete esti 8 órakor. — Belépti dij személyenkint 1 frt. Felülfizetések köszönettel vétetnek, és hirlapilag nyugtáztatnak. Tekintve a nemes czélt, kegyes pártolásért esd a rendezőség.

— ***Rövid hirek.*** A párisi világtárlat deficitje 11 millió frank. — Szegények javára a szivarcsucsokat s virginia szalmákat Sopronban Bader Gusztáv gyüjti. — Mac-Mahon utódjaul Gambettát emlegetik. — A büki pálya udvarban két teher vonat összeütközött; nehány kocsi összetört. — A magyar országgyülés okt. 17-re hivatik össze. — A honvédtisztek lemondása nem fogadtatik el. — Miskolczot 1691-ben hasonló árviz sujtotta. — Debreczenben „Házi barát“ czimü uj lap indul meg. — Gervay főposta igazgató a franczia becsület rend keresztjét nyerte. — Debreczenben Jokait léptetik fel elhunyt Baldácsi helyébe. — Bosniából több csapat visszahivatását ujságolják, vajha igaz lenne! — Földváry alispánt Pestmegye fegyelmi bizottsága megdorgálandónak határozta. — A horvát tartománygyülés szept. 28-án nyittatott meg. — „Kincsem“ a soproni lóversenyen negyvenedik győzelmét aratta. — Livno vára meghódolt. — Bogyay Ödön kir. alügyész Komáromból Győrbe tétetett át. — Eger városát ismét elöntötte az árviz.

Ki nyert?

Bécs, szept. 29 én: 64, 56, 34, 83, 78.
Grácz, „ „ 25, 8, 78, 82, 3.
Temesvár. „ 2, 74, 26, 62, 5.

Irodalom.

— *Megrendelési* felhivás ily czimü munkára: „A keresztény müarchaeologia encyclopaediája.“ Kiváló tekintettel a hazai müemlékekre. Irta: Dr. Czobor Béla, m. n. muzeumi segédőr, a ker. müarchaeologia és symbolika magántanára a budapesti kir. m. tudományegyetemen. A középkori mürégészeti tanulmányok a szakférfiak szük köréből kijutva, a müveltebb közönség által oly lelkesedéssel karoltattak föl, hogy ma már ugy a magasabb vallásos érzület és kegyelet, mint az emelkedettebb nemzeti öntudat s magasabb foku müveltség követelményei gyanánt tekinthetők. Ezen indok vezetett már 1875-ben „A középkori egyházi müvészet kézikönyve“ czimü munkám közzétételére, s vezet ma, a példányok elkeltével, e mü teljesen átdolgozott és kibővitett ujabb kiadására. E 2. kiadás, mint czime is mutatja, tágabb kört van hivatva beölelni az első kiadásnál, a mennyiben a ker. müarchaeologia összes ágaira kiterjedvén, a különféle korszakokból fönmaradt hazai és külföldi nevezetesb müemlékek készletét fogja tárgyalni, a mire nézve nemzeti muzeumunk gyüjteményeiben dus tárgysorozat áll rendelkezésemre. Előadásomban a müvelt közönség igényeit kiválólag szem előtt tartva, történeti sorrendben fogom megismertetni az őskeresztény római stb. katakombákat, azok berendezését és emlékeit; a bazilikai, byzanti, román-, átmeneti és csucsives épitmények (templomok, kápolnák és kolostorok) fejlődését, méltatni a középkori szobrászat és festészet érdekes példányait; bemutatni a templomi butorzatok, mint az oltár, szószék, szentélyszékek, keresztelő kut, orgona stb. korszakok szerinti alakjait, végül jellemezni az egyházi szerek, edények, liturgicus öltönyök s egyéb paramentumok fejlődését, figyelemre méltó hazai és külföldi példányait. Egy szóval oly encyclopaedikus segédkönyvet óhajtok nyujtani az egyetemi és lyceumi ifjuság, lelkészkedő papság s hazai emlékeink iránt érdeklődő világi müvelt közönség kezébe, melynek kalauzolása mellett megtanulhatják a középkori müveket megérteni és becsülni, esetleges hiányaikat pótolni, végül a valódi egyházi müizlés szellemében uj tárgyak készitését vezetni és ellenőrizni. A körülbelül 20—22 ivnyi, diszes kiállitásu s mintegy 250 ábrával illustrált, nagy 8-ad rét alaku kötet árát meleg pártolás reményében 2 frt o. é. szabtam. Hogy pedig a nyomatandó példányok száma iránt magamat eleve tájékozhassam: a megrendelések szives bejelentése — legczélszerűbb, levelezési lapon, a név, állás, lakás és utolsó posta pontos megjelölésével — okt. hó végéig hozzám kérem beküldeni. A mü jövő évi januárius hóban fog megjelenni s az igen tisztelt megrendelőknek utánvéttel megküldetni, mely okból az előfizetési árak beküldését mellőzni kérem. Tiz megrendelt példány után szives gyüjtőimnek egy tiszteletpéldánynyal kedveskedem. Budapesten (M. N. Muzeum), 1878. szeptember 18 án. Dr. Czobor Béla.

— *Megjelent* az „Uj nemzedék“, a középtanodai ifjuság közlönye czimü hetilap első száma változatos, gazdag tartalommal. Szerkesztik Kálnoki Henrik és Vasvári Ferencz. Ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyed évre 1 frt. Ajánljuk az érdekelt ifjuság figyelmébe.

Vegyes hirek.

— *Hol halnak* meg legtöbben? A legutóbbi statistikai kimutatás szerint az eddig elhaltak közül minden ezer lakósra esik Bécsben 23, Budapesten 38, Prágában 24, Krakkóban 23, Berlinben 30, Altonában 21, Münchenben 27, Lipcsében 25, Brüsselben 18, Párisban 19, Amsterdanban 19, Szentpétervárott 36, Varsóban 29, Bukarestben 22, Romában 20, Turinban 24, Lissabonban 35, Londonban 18, New-Yorkban 27, Chicagoban 20, Kalkuttában 31. Legtöbben halnak tehát az elsorolt városok közt — Budapesten.

— *A boszniai harczokból* érkezett sebesültek borzasztó dolgokat beszélnek a bosnyákok harczmodoráról. Bihács körül — beszéli a „N. H.“-nak egy barátja — legalább 10,000 felkelővel álltunk szemben. De 15—20-nál többet ritkán látni egy csomóban. Messziről hacsak lehet, fődött állásból lőnek. Mikor támadnak, folyvást Allaht kiáltanak. A mi bakáink vagy vadászaink támadását azonban sohsem várják be, a „szurony“ elől megfutnak. Ha utóéretnek, az Allaht orditók egyszerre keresztet hánynak magukra, könyörgő hangon kiáltva: „ne moj te!“ (ne bánts!) Kezdetben bakáink megkegyelmeztek az ily kegyelmet kérőknek. De mi történt? A bosnyák térdre omlik a támadó baka előtt s kegyelmet kér. Ez megadja s el akarja venni puskáját, — ekkor a bosnyák handzsárjával hasba szurja. Ily esetek — a minők mindenütt, és pedig nem kivételképen, fordultak elő — végre kegyetlen szint adnak a harcznak. Most már a szurony nem áll meg a magára keresztet hányó bosnyák előtt, hanem ártalmatlanná teszi. — Ugyanaz, ki az első bihácsi ütközetben sebesült meg, beszéli a következő esetet: Bihácsnál történt. A mieink visszavonultak. Egy Airoldi ezredbeli hadnagy s egy szakaszvezető (magyar) sebesülten maradtak a harcztéren. Egyszerre bosnyákok közelitenek feléjök. A hadnagy ép kezével előveszi tárczáját s óráját és odanyujtja nekik. Elveszik, aztán egy handzsárral folvágják a hasát, végre levetkőztetik. A vezető a hadnagy mellett, de hason fekve nézte a jelenetet. Halottnak tetteti magát. Hátára fordítják, majd ismét hasra; nem mozdul. Elhiszik róla, hogy meghalt. Zsebeit kikutatják, amije van, elveszik. Ruháját nem hurták le, tán nem volt elég jó nekik aztán sietős dolguk is lehetett. Ott hagyták, csak egyikök vette magának azt a fáradságot, hogy handzsárjával odavágott egyet arczára, egyet karjára, egyet czombjára. A baka meg se eziszzen. Végre ott hagyták. De maguk helyett egy csorda disznót ereesztettek a rétre a melyek aztán neki estek a holttesteknek. Vezetőnk elkerget egyet, mely őt támadta meg, s ez a mellette fekvő hadnagy beleivel lakik jól. Végre, midőn a környék elcsendesedett, a vezető megmozdul és négy sebből vérezve odább vonszolja magát. Másnap este elérkezik Zavaljebe, mely egy órányira fekszik a harcz szinhelyétől, — jelentést tesz és sebeit megkötözteti. A ritka lelki és testi szivősságu derék katona állapota veszélyen kiviüli.

Papirszeletek.

R. faluba a hatvanas években még nem hatolt be a civilizáció szelleme, s ha egy kabátos ember hébe-korban bevetődött, az már nagy esemény volt. Történt, hogy egy Mózes hitelveit valló utas betévedett, és mivel az eső esett esernyőjét föltartva haladt a gidres-gödrös utczán. A falu ilyen istencsodát még nem látott. Az öregek azonnal összeültek, a szon bölcs megállapodást hosták létre, hogy ez senki más, mint a garabonciás diák, vagy a pokol mélységes mélyéből elszabadult belsebub, vagy hogy a cholera.

Volt az öregek közt egy kiszolgált huszár is, kinek nemes erényei közé tartozott az igaznemmondás, s mivel országot, világot látott, a faluban általánosan eliismert tekintély volt.

— Tudják-e kentek, mi ez? — elegyedik a beszéd folyamába az obsitos.

— Mi?

— Hát hét fejü sárkány.

— Hogyan mondhatsz ilyent, öcsém? Hát nem látod, hogy egy feje sincs? — mondja szemrehányásképen egy jósanabb eszü.

Az obsitos sarokba szoritva látván magát, ha marjában nem tudott egyebet felelni, mint:

— Láttam én Burkusországban olyan hétfejü sárkányt is, amelyiknek egy feje sem volt.

— Mivel lőnéd össze az ellenség várát, ha a golyó elfogyna? — kérdezi egy tiszt a tüzértől.

— Vaktöltéssel — válaszol a zavarba jött tüzér.

— Ezután csak akkor szólamlok meg, ha okos gondolatom, elmés ötletem támad — igéri barátainak egy sok üreset fecsegő.

— Igy hát többé nem hallhatjuk szavadat — sajnálkoztak a pajtások.

Elnök: — Volt-e már ön büntetve?
Vádlott: — Igen.
Elnök: — Mi miatt?
Vádlott: — Egy ablaktörés miatt.
Elnök: — De lopás miatt is volt ön büntetve.
Vádlott: — Nem, mert a szoba üres volt.

— Mi a negyednapos hideglelésnek a symptomája? — kérdezi a tanár az orvosi szigorlaton K-tól.

— Az, hogy minden harmadnap jelenik meg — mond K.

Utazók névsora

N.-Kanizsán, 1878. szept. 20-tól 1878— szept. 28-ig.

A „Korona“-hoz czimzett szállodába: Gaál D. Hetes. Rádo Z. Szerdahely. Király S. Keszthely. Polák Ágrám. Egger S. Budapest. Vollák Gy. Szt.-Mihály. Tausz Pécs. Sárosy Csáktornya. Hepes G. Bécs. Neiman Grácz. Rozenfeld Budapest. Németh Brünn. Weisz Bécs. Susman Presburg. Konen Kotory. Bányai Zalavár. Kiss Bécs. Moly Pest. Rimmer Lövő.

Az „Oroszlán“-hoz czimzett szállodába: Hofman Keszthely. Grans Siklós. Babocsay J. Kaposvár. Hirschler Pápa. Remete Letenye. Trimp Bécs. Dániel Marburg. Spiczer Zákány. Böhm Szt.-László. Halpik Triesst. Horváth Szombathely. Riedl Pest. Hofman Bécs, Schek Brünn. Rauts Bécs. Waldren Körmend. Hubert Essék. Holler Presburg. König Bécs. Nefik Győr. Stiller Győr. Németh Keszthely Graus Boglár. Kohn M. Egerszeg.

„Szarvas“-hoz czimzett szállodába: Zanjer N. Bécs, Mayer N.Bécs, Wiesz Vizvár, Roth Bécs, Herdlein Bécs, Nagy J. Sopron, Gerházi Posony Lenk Sopron Botka Hahót, Szakály Brünn, Csesznyák Magyarod, Zakály Letenye, Rüsel Belesna, Nitzky Pécshely, Haker Bécs, Mayer Bécs, Gevez Csáktornya, Tomón Sopron, Tischy Bécs, Horváth Pécs, Pollák I. Varasdon, Kardos Szobb, Hirschler Domboru, Spitzer Vétye, Kohn Belovár, Kátz J. Bécs, Inkey Récse, Weisz Bécs, Neu I. Buda, r. Br. Szegedyné Inkén, Holczer Bécs, Hesst Bécs, Keller Hamburg Rorenthal Egerszeg, Mitzky Szombathely, Weisz Veszprém, Hirschler Kapronczа, Bück. Budapest, Lérand.

Vasuti menetrend.

A buda-pesti időtmutató óra szerint,

indul Kanizsáról

Vonat szám	*hova:*	Ora	Perc.	Idő
205	Eszék, Mohács, Dombovár s Fiuméba	4	48	reggel
215	„ „ „ „	2	30	délut.
212	Buda-Pestre	4	58	reggel
202	„	2	6	délut.
204	„	11	30	estve
313	Bécsbe (Szombathely, Bécs-Ujhely felé)	5	8	reggel
301	„	11	48	estve
315	Sopronyba	3	38	délut
203	Triesztbe és Pragerhofon keresztül Grácz és Bécsbe	4	50	reggel
201	Triesztbe és Prágerhofon keresztül Grácz és Bécsbe	2	47	délut

Érkezik Kanizsára

honnét:

216	Eszék, Mohács, Dombovár s Fiuméből	1	41	délut
206	„ „ „ „	11	11	estve
203	Buda-Pestről	4	20	reggel
201	„	2	5	délut
211	„	9	44	estve
314	Bécsből (Szombath. Bécs-Ujhely) felől	10	27	estve
302	„ „ „ „	4	5	reggel
316	Sopronyból	11	53	délel.
214	Bécsből Grácz, Marburg, Pragerhof felől	4	12	reggel
202	Triesst- és Bécsből Marburg, Pragerhof felől	1	21	délut.
204	Triesst- és Villachből Prágerhof felől	11	—	estve.
	Marburgba csatlakozás Villach és Francesfestbe			
	„ „ „ „ Francesfestből			

Felelős szerkesztő: **Bátorfi Lajos.**

HIRDETÉSEK:

KOLLARITS JÓZSEF és FIAI

legelső

kész fehérnemű, vászon, asztalnemű és szövött áru gyári raktárukban

az „YPSILANTI"-hoz

Budapesten, váczi-utcza 5. sz. alatti áruházban

kaphatók

mindennemű kész férfi-, női és gyermekfehérneműek, vásznak és asztalneműek

a legnagyobb választékban és kitűnő minőségben a legjutányosb árakon

Férfi-ingek, rumburgi, hollandi vagy irlandi vászonból, darabja 3, 3.50, 4.—, 5, 6, 7, 8, 10, 12 frt.
Férfi ingek, himzettek, madapolanból, melle vászon, darabja 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14—20 frtig.
Férfi-madapolan-ingek, darabja 2, 2.50, 3, 3.50, 4 frt.
Férfi szines ingek, 1.50, 2, 2.50, 3, 3.50 frt. Két külön gallérral 2.50, 3, 3.50 frt.
Férfi szines angol oxford-ingek, darabja 2.50, 4.75, két külön gallérral darabja 2.80, 5 frt.
Férfi gatyák, magyar, félmagyar vagy franczia szabásra, pamutból 1.20, 1.30, 1.50, vászonból 1.50, 1.60, 1.75, 2 frt. rumburgi vászonból 2.25, 2.50, 3, 3 frt 50.
Férfi-fehérharisnyák, pamutból fehér vagy szines tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 8—14 frtig, czérnából, fehér tuczatja 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9 frt. 14 frtig. félharisnyák, fehéritetlen vászonból varrottak, tuczatja 4.50, 6, 7 frt.
Férfi zsebkendők, fehér vászon tuczatja 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12 frt, 20 frtig.
Férfi zsbkendők, vászonból, fehér szines széllel 6.—, 7.50, 9.— frt. batisztból szines —l 7 frt 8 frt 50, szines pamutzsebkendők dbja 30 kr, 35 kr, 40 kr. pamut batisztzsebkendők szines széllel tuczatja 3 frt.
Férfi gallérok, minden formában, legfinomabb tczatja 3 frt, 3 frt 50.
Férfi-kézelők, tuczatja, 12 pár 5 frt. 6 frt
Női ingek, rumburgi vászonból, sima, dbja 2.25, 2.50, 3, 3.50, 4.— frtig, slingelt 3, 3.50, 4, 5 frtig franczia melivarrással és himzettek 3.50, 4.—, 4.50, 5.50, 6, 7, 8, 15 frtig, madapolanból sima 1.50, 2 frt slingelt 2.50.
Női háló-corzettek, madapolanból egyszerűek 1.30, 1.50, diszitett 1.75, 2.25, 2.50 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 10 frtig.
Női labravalók, madapolanból, sima szegélyzett, dbja 1.60, slingelt 1.90, diszitett 2.25, 3, 3.50, 5 frtig.
Női alsószoknyák, madapolanból, szegélyekkel és diszitéssel, darabja 2.50, 3, 3.25, 3.50, 4, 4.50, 5, 15 frtig, uszálylyal 4, 5, 6, 7, 8, 20 frtig.
Női harisnyák, pamutból kitűnő minőségben tuczatja 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 22 forintig szinesek pamutból, párja 75, 80, 90, kr. 1.20, 1.30, 1.50, 3.50 krig.
Női zsebkendők, fehér vászonból, tucztja, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 16 frtig, angol czérnabatisztból, fehér, 4, 4.50 5, 6, 7, 8, 30 frtig.
Női franczia derék fűzők, (Mieder,) dbja 1.30, 2.30, 3, 3.50, 4.—, 4 frt 50 krig.
Fiu ingek, 6 éveseknek számára madapolanból, dbja 1, 1.40, szines, 1 frt 25, 1.40, vászonból 2.10, 2.40, félmagyar gatyák 1.10, 1.20, 8 éveseknek ingek madapolanból 1.10, 1.50, szinesek 1.25, 1.55, vászonból 2.20, 2.45, gatyák, 1.20, 1.40; 10 éveseknek, madapolanból 1.25, 1.95 szinesek 1.60, 1.75, vászonból 2.30, 2.60 gatyák 1.35, 1.60, 12 éveseknek ingek madapolanból 1.30, 1.80, szinesek 1.65, 1.90, vászonból 2 frt 40, 3, 3.50, gatyák 1.55, 1.80; 14 éveseknek ingek madapolanból 1 frt 40, 1.90, szinesek 1.75, 2.10, vászonból 2.65, 3.15, 4 frt, gatyák 1.65, 2 frt; 16 éveseknek madapolanból 1.50, 2.10, szinesek 1.75, 2.20, vászonból 3, 3.50, 4, 4.50, gatyák 1.75, 2, 2.20.
Kész fehérneműek leányok számára, minden nagyságban és minőségben, ugyszinte csecsemők számára, melyekről kivánatra nagy árjegyzékünket bérmentesen beküldjük.
Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat vászon és asztalneműekben.
Rumburgi vászon, 42 méter (54 rőf) vége 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 32, 35, 38, 40, 42, 45, 50, 120 frtig.
Hollandi vagy irlandi vászon, 39 méter (50 rőf) 22, 23, 24, —, 26, 28, 30, 32, 34, 38, 40, 45, 50, 100 frtig.
Hollandi vászon, gyermek-fehérneműekre és ágyneműekre 32½ méter (42 rőf) vége 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 26, 28, 30, 50 frt.
Creas vászon 23⅓ méter (30 rőf) vége 10.50, 11, 11.50, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30 frtig.
Lepedő vászon egy szélben, 29 méter (38 rőf) 12 lepedőre vége 33, 36, 38, 40, 42, 44, 45, 48, 50, 100 frtig.
Fehér pamutcsinvat, ágyneműekre, 1 méter 38, 46, 48, 58 kr.
Madapolam vagy Chiffon, vége 40 méter (51½ rőf) 9.20, 10.40, 10.80, 12, 13.50, 14, 17, 18, 21.
Szines kanavász, 23⅓ méter (30 rőf) 9, 9.50, 10, 11, 12, 13, 14, 15 frt.
Szines ruhaperkálok, dus választékban 1 méter 36, 38, 48, 50, 52, 54, 56 kr.
Vászonzsebkendők, hölgyek és urak számára, tuczatja 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10—20 frtig.
Törülközők, tiszta vászon tuczatja 5.80, 6, 6.90, 7.50, 8, 9, 10, 20 frt.
Asztal kendők, tiszta len, tuczatja 4, 4.50, 5, 5.50, 6.30, 7, 8, 9, frt, abroszok 6, 8, 10, 12, 18, 24 személyre, darabja 1 frt 90 krtól 14 frtig.
Damast asztali teritők, 6 személyre 5.50, 6, 6.50, 7, 7.50, 9, 10, 24 frtig, 12 személyre 12, 12.50, 13, 14.50, 15, 16, 18, 20, 40 frtig. 18 személyre 25, 23, 32, 48 frtig. 23 személyre 32, 34, 40, 50, 53, 75 frtig.
Kávéskendők, szines és fehér, darabja 3, 3.60, 5, 5.50, 6, 11 frtig. csemege-kendők tuczatja 3, 3.50, 4.50, 5.53 krig.
Csipkefüggönyök, 1 ablakra 3, 3.50, 4, 4.50, 5, 5.50, 6.50, 7, 8, 9, 10, 15 frtig.
Ágyteritők, darabja 4.50, 5, 6, finom ripsből 9.50; asztalteritők 3.80, 4, 5 frt, ripsből 7 frt 50 kr.
Ágypokróczok, 4.50, 6.50, nagyobb 6, 6.50, 7.50, 8.50, 11, 14 forint 50 kr. Menyasszonyi készletekkel 180 frtól 1800 frtig és feljebb, kész fehérnemű és vászonban a legszebb kiállitásban szolgálhatunk, ezekről árjegyzékünket kivánságra bérmentesen küldjük.

Az áruk legjutányosban szabottak s ha valami a megvett vagy rendelt tárgyakból akár mi oknál fogva tetszésére nem lenne, 14 nap alatt, ha az árszelvényünkkel el van látva, nemcsak szivesen kicseréltetik, de kivánságra az érte fizetetett összeg is visszaadatik.

Levél általi megrendelések még az nap, melyen érkeznek, különös ügyelemmel és pontosan eszközöltetnek és csomagolási dijt nem számitunk. (560 16—*)

Franczia és angolnyelv tanitás!

Magyar vagy német szöveggel

akár egyes tanulónak, akár csoportnak (collectiv)

kezdő- gyakorlotabb vagy társalgást kivánóknak.

Feltételek megtudhatók.

SZARVASSI M.-nél,

Kinizsi utcza (Riesengasse) 20 sz. (676 7—10)

Orgona eladás.

A hahóti anya-egyház uj orgonát épitetvén; a régi hat változatu orgonája jutányos áron eladatik. Bővebb felvilágositást nyerhetnek a megvenni szándékozók főtisztelendő Muraközy János plebános urtól. (701 3—3)

Juhász Péter,
megbizott.

Buzaüszög nincs többé!

A Dupuy-féle magedző használatával.

Ezen magedző (rézgálicz (kékkő) és más pácz-savakból állván) **kiirt** — ha a minden csomagon látható, **egyszerü használati utasitás pontosan betartatik** — üszögöt: buza, árpa, zab, köles, kukoricza, stb.-ből egészben, **mint azt a bizonyitványok tanusitják.**

A n. m. m. kir. földmüvelési ministerium közlései ajánlják a Dupuy-féle magedzőt, mint hatásos szert a buzaüszög kiirtására.

Kivánatra minták és bizonyitványok ingyen és bérmentve.

Egy csomag ára 2 hectoliter (200 liter) mag számára 30 kr. ostr. ért.

(683 11—*) **Koss és Dupuy Bécsben,**

fő elárusitási raktár Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolfnál,

Z.-Egerszegen Grāner L. fia kereskedésében.

Császár *királyilag*

kizárólagosan szabadalmazott

PURITAS

Haj-ifjitó-tej.

A **„Puritas"** nem hajfesték, hanem tejnemü folyadék mely majd nem azon csodálatos hatással bir, hogy ősz hajakat megifjit, azaz lassankint még pedig **legkésobb tizennegy nap alatt** ama szint visszaadja, melylyel eredetileg birt!

A **„Puritas"** nem tartalmaz festékanyagot. A haj tetszés szerint vizzel mosathatik, lehet fehérrel átvont vánkoson aludni, és gőzfürdőket használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a

„Puritas"

nem fest, hanem ifjitja és pedig a leghosszabb és legdusabb női hajzatot és a férfi haját és szakállát

Egy üveg **„Puritas"** ára 2 frt. (postai szétküldésnél 20 krral több a készpénzzel vagy utánvéttel kapható: **Francz Ottonál Bécs Mariahilferstrasse 38. szám.** — Nagy-Kanizsán valódi minőségben **Práger Béla gyógyszerész urnál.** (600 22—25)

Kernreuter F.
Bécs, Hernals, Hauptstrasse 115.
a lóvonatu vasutvonalon.

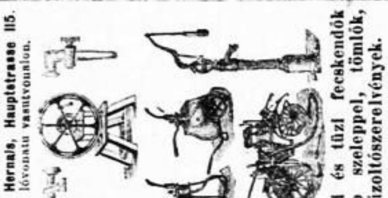

Kerti és tüzi fecskendők gömb szeleppel, tömlők, tüzoltószerelvények.
Kut-merőkészülékek
bármily mélységre és viztovábbitásra, épitési akna-e és trágyalé szivattyuk, sör- és bormérő készülékek, olaj- és borszeszivattyuk stb. **Illustrált árjegyzékek ingyen.**

Hordó eladás.

Az Alsó-Lendva Nempthy főbérlethez tartozó alsó-lendvai urod. pinczében mintegy 3000 Hect. jó karban levő boros hordó 10—40 Hect.-igi ürnagysággal; továbbá a bánok-szt.-györgyi urod. pinczében mintegy 300 Hect. hasonlóképp jó karban lévő boros hordó 10—30 Hect.-igi ürnagysággal szabad kézből eladásra bocsájtatik. — Venni szándékozók bővebb felvilágositást az alsó-lendvai urod. irodában nyerendnek.

Alsó Lendva sept. hó 27-én 1878. (705 1—3)

Az Alsó-Lendva Nempthy urodalmak főbérnöksége.

Özv. Forster Györgyne

csányi haszonbérletén október 6-án d. u. 2 órakor magán árverésen eladatnak:

Gazdasági gépek és eszközök.
Gazdasági állatok.
Pincze felszerelések.
Régi butorok stb. (706 1—1)

Wajdits József

ajánlja

nyolcz különféle géppel jól berendezett

könyvnyomdáját

Programmok, falragaszok, stb. nyomtatványok gyors, pontos és hibátlan elkészitésére. Olcsó árt biztosit.

Ajánlja továbbá az iskolai idényre diszesen felszerelt

könyvkereskedését,

melyben az iskolai s egyébb könyveken kivül papir, rajz- és iróeszközök stb. a legjutányosabb árakon kaphatók.

Végre ajánlja

3000 kötetből álló magyar-német kölcsönkönyvtárát.

Olvasási dij havanként csak 50 kr.

Sok orvos

és mégis egyenlő itélet.

A fehér mell-Syrup G. A. W. Mayertől Boroszlóban sok más között a következő orvosoktól ajánltatott, rendeltetett és legkitűnőbb sikerrel alkalmaztatott Dr. Kalutsch Drezdában, Dr. J. N. Auerbach Bukarestben, Dr. Weber Halleben, Dr. Lehrs, kir. kerületi orvos Birnbaumban, Dr. Finkenstein Boroszlóban Dr. Körner Wolgastban, Dr. Koschate Boroszlóban, Dr. Hessler Königswartban (Csehország,) Dr. C. Gerstäcker Öschatzban, Dr. Lang Schwarzwasserban stb

Valódi minőségben Nagy-Kanizsán egyedül **Präger Béla** gyógyszertárában kapható. (332 VII. 4—*)

Nagy-Kanizsán, nyomatott a kiadó laptulajdonos Wajdits József gyorssajtóján.